

1. Översiktsplan

Syftet med översiktsplanen är att utifrån en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer, skapa förutsättningar för långsiktiga hållbara lösningar för Valdemarsviks kommun.

Kapitlet beskriver vad en översiktsplan är, dess syfte, avgränsning samt planprocessens olika steg.

1.1 Översiktsplanens syfte och innehåll

Enligt plan- och bygglagen ska alla kommuner ha en kommuntäckande översiktsplan (ÖP).

Aktualiteten prövas av kommunfullmäktige en gång per mandatperiod. Då beslutas om planen fortfarande ska gälla eller om den behöver ses över – antingen genom en fullständig revidering eller komplettering av enstaka delar.

Denna kommunövertäckande översiktsplan är den första som gjorts sedan 1990. En lång tid har förflutit sedan den tidigare översiktsplanen gjordes. Kommunen och länsstyrelsen har konstaterat att den tidigare översiktsplanen är uppenbart inaktuell och därför behöver ersättas med en ny. Tidshorisonten för denna översiktsplan är tjugo till tjugofem år, det vill säga att den borte tidshorisonten är år 2040.

Det övergripande syftet med översiktsplanen är att skapa förutsättningar för långsiktiga hållbara lösningar för Valdemarsviks kommun. Utgångspunkten är en helhetssyn på ekologiska, sociala och ekonomiska faktorer.

Översiktsplanens roll är att i grova drag redovisa kommunens syn på mark- och vattenanvändningen, hur den byggda miljön ska utvecklas, samt vilka allmänna intressen som ska beaktas. Översiktsplanen är inte juridiskt bindande, men är vägledande för kommunens, myndigheters och andras beslut.

Översiktsplanen ska vara ett levande dokument med balans mellan stabilitet och flexibilitet.

Det innebär att kommunen är öppen för att initiera tillägg och ändringar när förändringar uppstår som påverkar Valdemarsviks framtid.

Genom att i en och samma process ta ställning till ett flertal av kommunens ansvarsområden blir det möjligt att analysera konsekvenserna av olika framtidsplaner på ett samlat sätt.

Översiktsplanen är också ett kunskapsunderlag för vägledning av olika myndighetsbeslut liksom för den enskilde invånaren som vill bilda sig en uppfattning om vad kommunen vill med ett visst område eller en viss fråga.

Plan- och bygglagen (PBL) och miljöbalken (MB) har en nyckelroll i översiktsplaneringen och blir därmed också grundläggande för all planering av den fysiska miljön. Plan- och bygglagen reglerar innehållet i, och formerna för all fysisk planering.

I miljöbalken understryks miljöfrågorna i planeringen och ger tillsammans med PBL utgångspunkter för översiktsplanens avvägningar. De båda lagarna har en gemensam utgångspunkt i form av en likalydande paragraf. *”Mark och vattenområden skall användas för det eller de ändamål för vilka områdena är mest lämpade med hänsyn till beskaffenhet och läge samt föreliggande behov. Företräde skall ges en sådan användning som medför en från allmän synpunkt god hushållning.”*

Plan- och bygglagen

Plan- och bygglagen reglerar vad en översiktsplan ska innehålla:

- Grunddragen i användningen av mark- och vattenområden.
- Kommunens syn på hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.
- Hur kommunen avser att tillgodose de redovisade riksintressena och följa gällande miljö kvalitetsnormer.
- Hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.
- Hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder.
- Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen (LIS) som avses i 7 kap 18 e § miljöbalken.

Utöver lagstiftningen är de av riksdagen antagna Miljökvalitetsmålen vägledande för planeringen. Dessa mål beskrivs i kapitel 4, samt följs upp i kapitel 6, Miljökonsekvensbeskrivning.

Fem fördjupade översiktsplaner (FÖP) ersätts med denna översiktsplan. Fördjupade översiktsplaner som ersätts:

- Gryt-Fyrudden, antagen 1991-06-25
- Mossebo industriområde, antagen 1991-11-26

- Ringarums tätort, antagen 1992-11-24
- Valdemarsviks tätort, antagen 1995-11-28
- (Skeppsgården-Åsvik, ej antagen)

En Vatten- och avloppsvatten (VA)-plan har upprättats som ett tillägg till översiktsplanen (TÖP), och hanteras något efter i fas med ÖP:n.

1.2 Planprocessen

Översiktsplanen arbetas fram i olika steg, för att berörda ska få möjlighet att delta och lämna synpunkter. Den politiska förankringen sker kontinuerligt under hela processen.

Under samrådsskedet ges allmänheten, berörda organisationer och myndigheter möjlighet att påverka utformningen av planförslaget. Samrådet sker genom öppna samrådsmöten, olika former av dialog och information på webben. Synpunkterna sammanställs därefter i en samrådsredogörelse, där de också bemöts genom kommunens ställningstaganden.

Inför utställningsskedet bearbetas planförslaget utifrån de ställningstaganden som kommunen gjort efter samrådet. Utställningen varar i minst två månader då det finns möjlighet att lämna ytterligare synpunkter. Länsstyrelsen ska avge ett granskningsyttrande över de frågor som berör statens intressen.

Efter utställningen sammanställs synpunkterna som kommit in i ett granskningsutlåtande. Om det är omfattande förändringar måste planen ställas ut igen. Översiktsplanen antas av kommunfullmäktige. Beslutet kan endast överklagas om det finns fel i den formella hanteringen. Sakinnehållet kan inte överklagas. Planen vinner laga kraft tre veckor efter överklagandets slut, eller när eventuella överklaganden har prövats och avslagits.

Figur 1:3. Segling vid Kvädo.
Foto: Brita Nordholm